

Emperör

Rpp. 25

20 (8) 30444-1

1857

ԲԱՐԵՎԵՐԱԿԱՆ

ԵԽՈՒԹԻՒՆ. Այսրիմ՝ թէրեւոյդի կարդին հանգեցը։
ԳՎԱԼԱԾ. Կուր լիտորութիւնները։ Ազնիրին բանակը։
ԸՆԴԱԿԱ. Աւասրիցին կոյսւր եղորդը. Առաջու համփը
ուր սահմանը մը։
ՏԵՍԱԿԱ. Ս. Քահանապատճենի Պալունա համեմից. Ախու-
սոյ մէկ որոշումը դժուք մը։
ՔԵՐԱԳԻՐ. Խորհրդականին լուծարից։
ՕՍՄԱՆԵԱՅ. ՏԵՄԱՏԻՒՆ. Կառաւանուորութիւն տարած-
ութեան համար կարգադրութիւններ. Դաշտավան իշխա-
ութեանց խնդրոյն համար եղած մողովուն։
ՃԵՆԱՑՑԱՅ. Պատերազմին պիտիք։
ԱԽՈՒԱՐԱԿԱՅ. Գույ հաւաքակին վարութիւն եւ իր-
ուղարքին բարսութիւն ըստ Երեք համբարդութեանց պատ-
րիքին մը։
ԱԽՈՒԱՊՏ ԽՐԱՅՆԿԱՅՈՒԹԻՒՆ. Եւ ԲԱՆԱՆ ԱԶ-
ԽՈՒԱՐ. Այսամի գլու։
ՏԱՏԱՐԱԿԱՅ. Այսամի գլու։

桂川史記

א-ל-ל-ל-ל, 29 קְרֵבָתָה

Ա ՅԱՅԻՆ ՀԱՆգշաբթի օրը Պարփակ Յեկիցիկայ կարգին հաստատութեան հարիւրերորդ տարե դարձն ըլլալով՝ աղյուսապարիս մէջ մ.ծ ու փառաւոր հանգիստիւն մը կատարուեցաւ։ Կայսեր բական կատախալութիւնն արդէն քանի մը շաբաթ յատաջ ստար տէրութեանց մէջ աս զինուու բական կարգին շքանչալն ունեցալիքներուն հըրաւեր խրկած էր որ իրենք ալ հանգիստն ներկա դժուուին։ Իրգր ալ Հանգդիպէն, Առօսաստանէն Գերբմանական տէրութիւններէն և Խոարիպէն շատ երեւելի զօրացեաններ պիտինս եկան։ առնցը զատ անհամուր ստարականաց բազմն թիւն հանգ էսոց տէսնելու համար եկան և քաղքիքի բազմաթիւ պանդոկները բրդորովն լցուցած էնն Զօրերշաբթի իրիկունը ժամն Օթն հանգէոր զի նուրուկան երամ շատ թէեակ մը սկսաւ բնն եր բաժանաց գորոր և Վիլնիսի պահապան զօրոց բոլըր թէմբկոհաբներն ընդ ամէնց 600 հոգւոյ շափ հազիւրէն առելի լայտերատիկիներով նախ կայսեր բական պաշատին սոցեւ և ետքը բաղքին զանցան հրապարակներն ու փաղցները գեղեցիցին նուագներ զարնելով պալանցուն։ Հանգիստն ըստ օրը առտուան ժամը 5ին թէրզին վայըն 10 թնդանօթ արձակիցաւ ։ բոլըր պիտուորական երաժշտաց կատերն իրենց զօրանոցներէն ելուն եւ նուագարաննեն հնչեցրնելով մօտաւոր փողցները պալուեցան։ Ժամն Օթն բաղքին զինուու որուկան դաշտին մէջ զօրաց եպիկապալ հանգիստու պատուարաց մասոցը օրուն մէծափառ կատա

թը՝ կայսրական քննաժողովը շատ մեղամիևցը
բոլոր Մարիամ Առերեղիցի նշաննեւնեցող զօ-
րացուածելին եւ ուրիշ ամրանար մեծամեծներ ներ-
կոյ գոնուեցան։ Յնուն հազարի շափ զօքք դու-
տին մէջ կեցած են, որոնք պատառագին լին-
նալին են։ կայսեր առջեւեն անցան։ Կեսօրէն
Լորդ Շեֆորանի կայսերական ուղարաքն մէջ 300
հոգւց եւ անոր պարսկին մջ 1400ի շափ պաշ-
աճակալց եւ քաղցրէնեան շքայրու ունեցող
պիտուրականոց փառաւոր կազմնք մէկու։ — Մա-
րիամ Առերեղիցի կարգին հաստատուելուն պատ-
մութիւնը գտլ թուերնու ուսումնական մասին
մջ կը գնենք։

— Վահերին եկած վերսին լոերուն ապյօնով
Գաղղիական բանութիւն անարդել յատաջ կ'իրթաւ .
Եւ ամէն որ Գաղղիներու նոր ցեղեր իրեն կը
Հպատակին : Զօրքն առած տեղերն անմիջապես
Տափանակէլ շակելու կը զբաղի, որպէս ով զինուորա-
կան շարժումներն ու հաղորդութիւնը գիւրթինաց :
— Վասյո Ենին շետքշոթելի խնդրան վրա
եղած օրոշումներուն ըրուսիսյի և Հելլանուսյի
կողմօնէ սուրագուած դաշնուղիներն իրարու
որուեցան :

ԱՆԳՐԻՑ

Լատուր, 15 Յունիսի: Աւարդացի կայսեր եղանակի մասնակի Մարտ արքունիքում երեկ մայ-

բարազսես հուսաւ, եւ քոնի մ'օր պրօւնեաց
քով Ծիւր պիստ'օր ըլլաց: Գինըը բերող էւմա-
չո՞ն պատերազմական շոգենեաւը ժույթ 10ին Եռոդո-
մունքի ասցեւ երկամք նեանց եւ նաևահանգստաբն
մէջ կեցող անգղիսկան ծովակտի նուռէն 21
թինգանսթով ուղարկուեցաւ: Առորիսյի դեռ-
պանը եւ թագուհոցն ախտաաղեար նոյն քաղաքըը
զինքը զիմուորեցին. Նընկեւ Պարզին ծովակալը
շատ ծովսկան պաշտոնակալներով իր զիմացը
զնոց: Համապ երկելու տեղը մասնաւոր պատուց
գունդ մը կեցած էր, եւ աւատիսկան ողպայտին
երզը կը նուռուէր: Եթիդուքը ցամաք ելլելուն
պէս առանձին շոգեկառով մը գեղ ի կտանեն
համբայ ելլա, ուր Ազգերդ իշխունը շոգեկառաց
կայարանը զինքն ընդունեցաւ: Թագուհին բոլոր
իր պարտականներովի ու տէրութեաւ մեծամեծ
պաշտօնատարներով մինչեւ դաշտամբն իր
զիմուցի եկաւ:

— Խար ԶԵՂՅՈՒՄՆԵՐԻ եկած մլրդին լուրջը կը
ծանուցանեն թէ հպատակը հոգուստ ուկոյ հա-
րեր գտնուեց են։ Արային նելընի մատ գտնուած
հակեն 300 գործառոք շարամտուան մը մէջ 200
ուշեն (2200 տուար) առեւ Հայուն եւ։

h 3 ll t b

Ա. ՔԸՀԵՆԱԾՈՒԹՅՈՒՆ ամենց Դին Պալսինաց հա-
ռաւ եւ մեկ հանդիսի. ընդունուեցու : Եթու ո-
տարականներու մէջ՝ որոնք զննու ողբանիւու հա-
մար նոյն քաղաքն եկած էին, պինտիկի կառա-
գար Պիտոբինկէն կոմիլ, Նոմպարուան-Շինեառ-
կոն գառառաց զինուորական հրամանաւար Ճիշտց
թնդանօթապետն, ոպարագետի տեղակուլ Տե-
կէնփելու կունու եւ ուրիշ Խօմն աւաստիական դա-
րսովետներ կը դառնեին : Պիտոբինկէն կոմիլ Ա.
Քահանացարեանի Եւստրիսի մէծախու կայսիր
Բնակչիր մէկ նամակը րերած է : Ենոյս 12ին
Քահանացարեար Պալսինացի մէջ գանձող աւ-
տրիական զնոցին Լոնջա գեւոց պէտքէցինք ըստուն
աւդին որ հութիւն առաւ, եւ հոքք զօրքն իր
առջևին անցաւ :

— Եիժանցի մէջ ամենու Դին պատահած սիրուր
գեղը մէ բազոր քաղաքաբ սկզ մէջ ձկեց : Այսն
իրինուն Ծառիսաբ ըստուած թշուուր մէջ Ավետո-
սարուի առնուիլի կը Ներկացացցնեմ, որուն 3000
Հոգւց Համբաւուրիայ Են : Պատակութանիւնը Ծրիդէն
փաթիւնաներուի (Քեն) կը ճեւ այցնեմ : առանցք

մէկը խաղին թղթէ զարդերուն պատահելով՝ զա-
նոնք բռնկցուց։ Հանդիսանեար խիգբանն այնշաբի
հոգ չըրին, կարծերով թէ աս կրակն ալ խաղին
ման է։ բայց քիչ մ'առը երբ որ բոցերն ակը-
սան տարածուիլ, ամէն մարդ սկսաւ Պարակ, կրակն
պատահով շնչքէն զուրս տնօպտրել եւ, շատերն
իրար առնասկոխ բախ։ զարհուրած բազմութեան
մէկ մասն ալ պատուհաններէն վար ցատքեց։ ԱՌ
միջոցին քաղցին մէջ ալ աս գեղքին լորր տա-
րածուերով ով որ թատեր մէջ ազգական կամ
բարեկամ մ'առնեէր, չո՞ն վայեց որ բանին վիճակն
խնձնայ, այսպիսով ամէն կորդ ազմուկ և շփո-
թա թիւն մը տիրեց։ Շատերն ինչունիւններու
գաղեցին իրենց վիրաւորուծ կամ մեռած տղջա-
կանները վնասուելու համար։ Ժաղավարեան յու-
սահատութիւնն եւ անձկութիւնը մնչեւ կը ս
դիշեր անեւեց։ Եեւանողներուն ու վիրաւորածնե-
րուն թիւը 200ի մաս է։ Դոսկանայի մեծ դուրսն
ու դեպքին լուրին առնելու պէս շուտ մը 1.իմու-
նոյ էկա եւ միջրաւորելոց պայմանը թիւն մ'լրա-
նաեւ քաղցին եպիսկոպոսին տառակի մեծ գումար
մը իրինց որ մեռնողներուն կարաւ ընտանիոց
բաժնէ։

፭፻፭፻

ԲԵՐԴԻԱՅԻ ՎԵՐԺԻՆ ԽՈՎՄՈՒԹԻՒՆՆՐՈՒՆ պատճառաւ, Թագաւորին երկրին խորհրդանոցը բարսրովին զոցելու որոշումն ըստա, և մասնաւոր հրաժարականութեան մասին:

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՏԵՐՈՒԹԻՒՆ

Կառավարությունը եկած վերջին լինեան
ապրելով, բարձրագոյն գույքը քաղցրին ապահովու-
թեան համար ազդու կարգադրութիւններ էլլուհ:
Պէտք օգնուի, Գալագոյի եւ որիշը քանի մ'արուար-
ձաններու մէջ, որոնց աղասիալի թիւնը վերջին
ժամանակներու շատ եղծած էր, մասնաւոր զի-
նուարական գնդերը լրաց եցան, որոնք արդէն կա-
կածաւոր եւ փոանդաւոր անհանդ բազմութիւն մը
ձեռք ձգեցին:

— Պանուբեան իշխանութեանց համար ըլլալու
դեսպանաց ժողովը կատարուեցաւ, որուն նաև
Անգլիացի զեսպան ներկոյ էր, թէ պատեա եւ իսկ
զրան չը ուզիր մասնակից ըլլալ։ Սուրբոյն ժո-
ղովքին որաշումը Գառլիքական զեսպանին ուզա-
ծին պէտ չեղաւ։ Կումբնէ և առաջ հն դժուռաս-
տան, զիրու սիր եւ զիշարդինիս իր կողմի աւճենա-
լով՝ կը յուսուր որ քուէի առաւելութեամբ ինչդիրն
իր կառավարութեան կոմիտն համեմատ յառաջ կը-
նայ տանիլ, այսինքն իշխանութեանց ընարութեան
որէնքը կընայ փոխիւն ուզ։ Անկայն Աւաստիացի
եւ Ենի վայրի գետագանենիւը համացին որ առ իշխ-
որոյն որոշումը բարձրագոյն պրան եւ սու լինունին
կը վերաբերի, իսկ իրենք միայն խորհրդատու եւ
ոչ թէ որոշիւ կընան ըլլալ։ ասօր համար այ-
շեն կընար քու եարկաթիւն ընել։ Ըս որոշմանը
Գառլիքայի ուզան փափոխութիւնը բարութիւն ուշ-
ընչցաւ։ Ժողովքին մէջ Ուշին փաշան ծովաց
որ ընտրութեան համար որուած հրովարտակը
Անգլիացի համար այնշտի յարմար չէ, ուստի
անոր մէջ քիչ մը փափոխութիւն ընել հարկան որ
է. բայց, ըստ, Առյօնակայի համար առ փափա-
խութիւնն ամենեւն հարկաւոր չէ։ Եսոր համար
որոշուեցաւ, որ ընտրութիւնները Մոլոտովիցի մէջ
շարունակուին։ Անկարիստ իշխանին գէմ եղան
ամբողութեանց գործ ժողովքին մէջ ամենեւն
համատեսութիւն է եւալու։

— Ա եշափառ Սայմենը ով. Եթիցեր բժիշկը
շքանալու պեսանին անուանեց :

ארכו נסיך

የሆነዎን ደረሰኝና ሚኒስቴር ቁዱስና አዲስ የቃዱስና ክውልና መመሪያዎችና ሚኒስቴር መጠሪ ጥላቂ ባለቤት የሚያስተካክል ነው

աւերութեանց նուերան հետ Ապրացի քով միա-
ցած կեցած է։ Թէսպէտ և Սէյմար նովապէտնի-
րաւակներ նոր զօրը և նուեր հասան սրոնցմով
կրնաց պատշերազմներն սկսիլ սակացի, կ'ուղիւ Լորո-
ւովինին և Կրոյ սեղուցին գալուն սպասել որ-
ուես ով ամանց հետ պատշերազմի յատակադիմ
մը շնչէ։ Մինչեւ անոնց գալը Ընդգնացէն ձաւիպա-
հրու մնակ անօմակիր նուամիներն ալ կը համեմ,
որոնք պետերու և ջրանցքներու մեջ զործելու-
համար անհրաժեշտ հարկաւոր են։ Ապրացի մշ-
տահամարակ կը խօսուի որ երեք տէրութիւններ
ամեն ու թիւ միջնորդները փորձելնեն ետք և եթէ կա-
րուի ըլլան իրենց վախճաննեն համեմիլ ուղղակի
Փերակներն իրաց արշաւակը մը ովհո՞ր բնին։ Բայց
առ առարի միայն զանոն մնն առնելով ու զարրագ-
րուերաց պիտօր շտաման։

ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ Ք

গুরু বুঢ়া গুড়া

የኢትዮጵያና ከተ ተብ

ԵՐԵՎԱՆԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՄԱՍՆԻՑԻ

Գուգիմ երկրորդ առմյուրդութիւնը.

Հարացոյն անհոգութեարկի մը դպութեան
զազուխարն և գողին Հարացոյն ծավուն մէջ
բած նոր գիտերն ամենուն բազմակը պրա-
ցն որ նոյն կողմերուն վայ աւելի եւս ընդար-
ձոկ ծառացութիւն ունենան : Անդպիսի թաղա-
ւորն եղածներուն վայ գոյ բլարով, ուղեց որ
նոյներն յառաջ արուին, ուստի առ վախճանա-
կիւն ամբողջն նու իր զնուեցու պրաբիւն Անդո-
փւշըն և Շատենզուր, որոց տուազնը 112 մարդ
ուներ և Գուգին Հրամանին առակ զրուած էր,
իսկ երկրօրդն Պապիաս քուրնոյ կը Հրամացէր
և 81 հոգի ուներ : Փորձը Դաւիթն որպիցոցան
ըլլոցով, թէ պապիսի Տամբորգոթեան մ'ինչ
բան ամենէն առելի հարկուոր է, ու թէ միան
նաւաստեաց զիւրութիւնը, զանոնք նորագարու-
թեան ախուն պահպանելի և Հնդիներուն հ'յու-
սուուուր ընդիլու բաներն հոգաց, ոյլ նաեւ ամեն
տեսակ անաստեներ ու աերմէր առաւ, որոյն զի-
ւուկութիւնն ու ինուզանարուն ուժին Հարա-
ցոյն ծավուն կզզիւներուն մէջ յառաջ տանի որուն
մ'ծառծ սպուտներն եաբի Տամբորգոթիւն յայտնի
տեսան : Եռովհայր կրցաւ ու ու Հոտեկար շո-
հիլ որ իբրև նկարիչ ու Տամբորգոթեան մէջը
զուուի, ու ու Փորոպիկին եւ իր սրբին բնա-
պատճենին հաւաքած ցըներ սպասի մողմին, եւ
աշխարհագրական հաճախարկունքն ու Պարսկ և ար-
ևս Անդզին չն առան իսկ ու Պայէցն Շատեն-
զուրին չես խրկուեցան, ասազարշխական զնուո-
թեանց աեւստութիւն բնելու համար, որ վախճա-
նու շատ զորեկիւներ եւ շրու համ մանաւակ-
ափ առնուած էին :

Պատգին որոշմանը համեմու առ Հայկորդու թեատրանի վարչական էք Նմեղող երկրող ունդն ամեն հարա պին առարկանին վրացէն գտնալ, և միանգունքն երբեմն երբեմն խաղաղական ծովուղին ըստուցուած մասերուն երթեւ Եկաթիւն ընկալ, եւ հարա պին ցամաք երկիր մ'ըլլալուն կամ ըլլալուն անոււծ անելի ինդիրն որաշէլու համար ամենայն օճառն ի որու անել.

ծովը կրակուի նաճկուած էր: Պազ ծովին քա-
նի մը զայլ ջայր բերել տուաւ, որուն մեջ ան-
համար վեղածեւ թափանցիկ անսառանեւեր տես-
նուեցան, որոնք պազզագոտին (ուղլը) գնդակեներ
կը նմանեին, եւ Ածոթիւննին հասարակ գնդո-
ւողի գիշեն մեծոթեան շափ էր: Երբոր ջայրը
հանգ արաելու կը սկսէր, այնպէս կը կարծուեր
թէ անասնոց թիւը կը քիչնաց, եւ լցոն ոչ ան-
զայի եղանակու անհերեւովթ կ'ըլլար. բայց ընդ
ժորը շազմիլը լցոն ոչ նորէն երեւան կ'ելլեր:
Զոյրը ձիսրով շարժուած ատեն շարժուին մա-
տուքներուն վրայ լուսաւ որ կողծեր կը կողչեին
ևս անսառանեւերով Ալիքանուսին մէկ մէծ մասը
ծածկուած էր, որոնք մէկ կողմանէ միւս կողմը
կը շարժէին եւ զիրենք ըօշախաղ աստրկաները
կը լուսաւորէին: Բայց ծովս բանկածի ոկտս եր,
այլիներուն ծայրը լուսակրի (Փառձոր) կը նմանէր:
Երեւոց նառելուն քովերը մեծ լուսաւոր մարմին-
ներ կը շարժէին երբեմն կամաց, երբեմն շուր,
մէջ մէջ կը մասենացին, մէջ մը կը չեւանացին:

Տարեցուայ զբու նը Գուգ իմացաւ որ Գաղղիա-
ցիք երկիր գտնելու համար Հայրացին ծովը նո-
ւարիեր են, իսկ ուժը ամփոփ չափ յառաջ եր-
կու զաղցիացի նուեր արդէն Հայրացին լցոնու-
թեան 48երարդ աստիճանուն 40 մղն աւելի յա-
ռաջ դացեր են, բայց միրիկ մը զիրենկը առեր
տարիեր է: Այժմակա իմացաւ որ ուրիշ երկու
նաւեր ալ նոյն վրխաճանաւ մաս ատեններ Մա-
րիամիուն Հայոց երկը են: Այդեւք երի 22ն Գուգ
Սեղմիք հրուանդանը թագ տարով իր ճամբան
գլուխ ի Զիրգումինիան զրուխն ուղղեց: Ճամբան
սուկալի ալէկածոթիւններու հանդիպեցան, որոնք
վիրենիք զանազան վախերու մէջ ձգելէն զատ:
Նաւերուն մէջ զանազան մասանց կորստեամբ
պատճառ եղան: Բայց ասկից նաւասահիք սուկալի
ցրախ հետ ալ պէտք էր որ կուտեն: Բայց հրա-
մանատարին իւհեմութիւնն ամեն վասակար հե-
տի: ութիւնն առջևն առաւ: Գեկումբերի 10ին
սուկալի խոչըր սառոցցներու պատճեցան, որոնք
երկու մընի չափ ըրբաօքան անելին, և 60 ոսք
բարձր էին: Գուրիոյ նաւասկատը կարծելով թէ
ասուք կողմներ են, մատենալու վրաց եր, բայց
ուռոգէն իր կարծիքն սիրող ըլլան իմանալով ետ
կեցաւ:

Վահագոնի թիւ 14ին նաև երր ցած սառացի դաշտ-
աւ մը խափանուելով չկրցան, բառաջ երթաւ. և
հազիւ 18ին աս վասնեց Են իրենք զիրենիք աղա-
տած գառն, բայց միշտ աս սառացի լեռներու եւ
դաշտերու մէջ ալէ կածութիւն կրելու գայ էին,
մինչեւ որ 1773ին Յունուարի 1ին լուսինը սե-
ռուելու չափ լուսինցաւ, որն որ Բարեկյուուց զը-
իւն երանիւն վեր անգամ մը մուտի պատահած էր,
որովհետեւ մշուն այսուհետ թանձր էր որ Երկինքը
կը մօճրեցներ: Յունուարի 17ին Հարավային լոյ-
նութեան մինչեւ 67,15% բրդդ աստիճանից հասան,
ուր որ սառցաց արեւելքեն դէպ ի արեւմաւոք
երարու հետ հաստատուն միացան ըլլարով նաև երե-
ալ աւելի յառաջ չկրցան երթաւ, ուստի Գուգ
դէպ ի հարաւ աւելի յառաջ երթալու խօրհուրդը
մէկ զիթող տալով՝ դէպ ի հիւսիս զարձաւ, որպէս
զի Գուգցիացւոց գտած նոր Երկիրը տեսնէ: Փե-
տրուարի 1ին Հարավային լայնութեան 38,30% բրդդ
խոկ արեւելքան Երկայնութեան 58,7% բրդդ աստի-
ճանները հասան, ուր որ Գուգցիացւոց գառած
մնչուն որ կը կարծուեր, Երկիրը պիտի տեսնենք,
բայց անանկ բան մ'իրենց աչքին չըրեւաւ: Դա դ
Ամպիւնութիւն առ ճանն ար անցաւ, և աստիքի
թանձր մշունի մը ժամանակ Ասունուգուր նաւը
կարսրեցուց: Ամսցու 23ին մինչեւ Հարավային լոյ-
նութեան 6 եւսուն առավելքան հասաւ ուրու Հար-

սալքեած ներքրգ տառիքանը հայու, բայց առ
օդը գոյ և. փօթորիկ, նաևն բոլորակին աշ շար-
ժուն սառցի կտրներ պատուի ըլլովա՛. գեղ է
հիւսիս նապիկց : Արարի 13ին ու 14ին առո-
ղջառչիները զնուովիւներ ընելով դատի որ հա-
րաւային լայնութեան 68, 22⁰ երորդ խկ արևելե-
լիան երկայն թեան 130, 22⁰ երորդ աստիճանին
մոտ էին : Գուռ համարեցու, որ հարաւային

շամար երկիր մը չկայ, անոր համար ալ իր համար
բայ զես ի առ Ձերանդիս ուղղեց, պակես զի
իր մորդիները համգիտ գանձն, նաև նորու-
թե եւ Արաւենդուրը վնասուէ: Մարտի 26ին 8ուս-
չի նոցին մէջ խարիսխ նետեցին: 11՛ օր առանց
երկիր տեսնելու ծովու վրայ անցածած, եւ 8660
մըն համբայ ըստ էին: Յամար ելած աեղերնին
երկու հիւզեր անսոն, պանց քով ծառակուր
մըն ալ կոր, զօրն որ առջի օրը ծովու մէջ տե-
սուծ էին, բայց մէջի մարդիկները տամաց իրենց
խոնարիս միայն քիչ մը զարմացած նայելէն և
տես ելած գայած էին: Հիւզերոն մէջ նոր վա-
սուս կրակ տեսնելով՝ իմացան որ հնդիկներն
անսուս փախած են. օւսակ մնանց մէջ քա-
նի մը խաղաղութ եւ ծառակուրին մէջն այ կացին
ող դրին, եւ իրենց երկրին մէջնին պացելութեան-
գացին: Դարձած ասեննին տեսոն որ թուղ տռաձն
բաներնին դեռ կեցած էին: Հաս ողոճնին շըրտ-
ներով Տուսքի ծոցէն ելան և որիշ ծոցի մի-
մէջ խարիսխ նետեցին, ուր որ առաս ձուկ ըր-
սացին, եւ անտառներն այ իրենց տռատ վայրենի
թօշուններ, վառելու եւ շնչրի փայտ կը մա-
տակարարեր. նա: Են հայի Խարիս քոյլ հետո
անցը եւ զով ըրի վասկ մը կը կոցիր: Առ
տերու գանող պաշտօնակարի տեղակային պատ-
րոյն համար նոյն աելու Փիքերսիր նաւահան-
դիստ անուանուեցու:

(3) մը Զելանգացիներու բազմութիւն մը նա-
ևն մէջ դժոխուած ատեն մեծ ծառակուր մ'երեւ-
յա, որուն մարդկիները նոյն Զելանգացիներու
թշնամիներն ըլլալով, Կուգին աղաւեցին որ նոյն
ծառակուրը բօնաթեամբ վանառի, բայց Կուգի
առ բանս յանձն շառնելով, իրենք ծովո նե-
առ երան եւ ըրպարով ցամաք փախան։ Անրոյի-
քայ ծառակուրը ՅՈ հազար սկսաւ ։ Նաևն մեր-
ձենաք, առոնց գլխաւորներն մէկը, որի որ ազիմի-
նիմէ շնչուած մերարկու մը հագած էր, Ֆերդ
ալ կանանչ տռանի մ'առներ, նաևն ծովորը նու-
սած սկսուա իրենց բարձր չայնիւ երկի նման
նառ մը խռովիւ։ Երդը լմացնելէն եռեւ պատա-
խանի սպասելու մը ուեւ զբնազնն ձևեւը ըներկէ-
միրը սկսաւ սպասանալ եւ երբեմն ցոծ ճայնով
կը խռուեր երկինն ով յանկարծ ճայնը կը բար-
ձրացըներ, քանի մը հաւաշանգներ կ'ընեւը եւ
հագեն լուռ կը կենար։ Երբոր ու առեն գործա-
զութիւնները ընեցուց, Գուգ զինքը նաւը հրափ-
րեց, որուն քիւ մ'ընդդիմութիւն վլրը բորբ-
իրեն մարդկիներով նաւը մօսաւ, եւ գիրենք լուս-
իրենց սովորութեան բարեւեց, ոյս նոյն քիմի-
անոնց երեսը կամ քիմը գուշընելով։ Խոսնէն
հետ շուտ մը բարեկամացան եւ առուտուրի օկը-
սան։ Առ Զելանգացիք, որոնք որ հարացինի
կողմերն եռ գային, միւնեւըն աւելի ավելի հագ-
ւած եին։ Ծէ զարգերնին և լէ վենքերնին հա-
րուսա, վրանին շն մօրմօզ ծածկուած միրար-
կա մ'այ ունենին։

Վառ ծուրքի նաւահանգտովն սցցելութեան
ելլելայ, պատշաճ տեսած անզերը բերած բայ,
մերէն տեկեց եւ առգ մին ալ հան իմուռց: Առ-
գու որդիի բայլութիւն մին ալ բանեցին, առափ որ
իրենց աղէկ հարցի պաշար հաղացացաւ: Ըստըզ
թագուհիի ծոցը երթալու համար Մայիսի 11ի
առ ծոցը թաղացին. եւ առ տեսերուն մաս Աս-
մինզոր նուր ծովութիւն մին մեջ դառն: Հո-
անկած պարտեզնին ցեղապետի մ'ու իր 90 հօտ-
ուկ ընտանեաց յանձնեցին, որոնք խոսացան
որ ոչընը մշտիւը կը շարունակեն: Կոցին արեւել-
եան կողմը մէկ արու եւ մէկ էղ այն ցամաքի վրայ
թաղուցի, նուշեւ նուշ մէկ արու եւ երկու եղ
խոզի բաննիուալ ծոցը ձգեցին: Ասկից Խաքը Վապ-
քուրնց նաւարեւովն հնու որոշեց թէ: Ինչ կեր-
ովէ Խօմքաննն պիտօր շրմանակեն, միանալու
կէտեր ալ սահմանելով: Խելպէանե ժամանակի
ծմու եր, բայց Գուգ միաք ուներ գեղ ի հարա-
մինչև ԳԵԵրարդ աստիճունը նորէն արշա ան-
մինեւ:

Հունիսի 17-ին ամեն բան պատրաստ ըստուի

Ճամփայ Էրման, Եւ Վարոսասի 15թի Օռնուպուր
Մահիդա Կղզին Հայան, Եւ Նոյն իրիկուն Կրցա
Օգանիկին ալ տեսնալ:

Աս կդպշն լուսները նյու տաեն կեռ մը մար
մած արեգսկէն ոսկեպշն գունաւորուած մջու
շին հետ խառնուած էին: Բայց նա ասանելի
նուին վրայ վաղեցին, որպէս զի ոչնչափ առև
բաղձացած կղթնեն անօնելով քիչ մը սփոփին
կարծես թէ վայրէնիք մը մէջ բայց կրած առ
աւոզուինին ճնացն, մէկէն տրումնեթինն ուրա
խութեան գարձաւ, ալ ոչ հրանդութինն է
ոչ ալ մահաւընէ կը վախեացին: Արկրորդ որ
առա զի բանուատեղներէ սարպադրաւլու որ
ժամեր գեղեցիկ արշայցս մը վայերեցին: Ձեւնե
սիւդ մ'երկրին ըուրած անուշահոտաթիւնը գէ
ի իրենց նուր կը բերեր, ու ծովան ջուրը կ
ծիծաղցներ: Աղցւոյն անաւաներալ ծածկու
լերներն իրենց բարձրաբերձ գագամները բար
ձրացուցած էին, որոնց վրայ սկասե էր արցէ
ծագելու մատ արեւուն պայծառ ոմիւնը տևա
նուիլ: Ծամբան մասիկ պրակտուոր բլուրներո
շըմաց մը կը տևնուեր, որոնց դաշարացեա
դարերը կանանչ, եւ մէծաղցն զցներու գեղեցի
խառնութք մը կը կազմենի, իրենց սոսորուն ա
մոլուազնուն մը կը գտնուեր, որն որ հացի, եւ
հնգիկ ընկուզի ծառերով ծածկուած էր: Ճամ,
թիւնը կարծես թէ վեւ քնոյ մէջ էր, և իս

զազ մըմսիթին մը բոլոր երկիրը կը պատէր ծովի հանգարու եր, միայն երբեմն երրեմն իր արքները թեհեմեւ մ'եղերքին կը զորնաւէին:

Արդոր վարդադին տիւռն ճառագայթներ դաշտերը լուսաւորելու սկսան, բոլոր կողեցիք ի մենց Տիւղերեն դորս վախցին օրպէս զի բնութեան պատշչեմիքը տեսնեն: Բայց նցին միջացին իրենց Տիւ Տիւղերուն նաւ ը աւանդութ շուռ մը ծառ ու ակուրիները ծովի իջևոցին, եւ վարկենի ո մէջ Ճամփորդներուն նաւը հարի բառոր ճառականներով պաշարաւեցաւ, որոնց հետ առուտութիւն սկսան իրենց քանիկն ու ապահեղն զարգէրն անոնց բերած արծաններուն ու պատշինութեան հետ փախելով: Աս կողմէցիներեն օճակութ որ իրենք զիրենիք ցեղազետ Կանուանենի կացիներ, շատիկներ եւ հարժիր վետուրներ պարզեւ արուեցան: Բայց իրենց զողովնեան մայրենինը երրեք շրջուու միջացրնել, եւ որով հետեւ մէծ արէէք ունեցող բաներ այլ գողցուածէն, Գուգ բալոր հեղիկները նաւէն գուրս չանել առաջ: Օգահիղիցներուն մէջ շատ փափակութիւններ եւլուծ էն: Գուգահա, որն որ կողը շյն մէկ մասին կը տիրէր, Անդորիւշընին հանանչեն հ ամիս յառաջ պատէրապին ուն ածուած եր, և նոյն տաճն տիրով ցեղազետը Օգան էր: Ացիկէն ուրիշ քանի մ'Անդորիւշը բարեկամ ցեղազետներն ինկած էն, բայց Օգան աւ ինչն մէծ արտիկնամնելին զուռագ:

Վանդյա Տէին Նոռերուն առաջասաները բացուեցան, եւ երբարդ բարեկանը Մաղամի հոգման, ուր որ Նոռերուն վրայ արտարց կարդ բացման թիւն խոնդցաւ, որոնք որ առջի ճամբարը դուքմէննէ ծանօթ էին: Հետեւեալ օրը Կունասապէտը Օփարը զնաց, օրպէս զի Օդուու ացելութիւն լնէ:

Դամբայ ելլելու գոյ էին, երբոր պուդ ինձ
ցաւ, որ Աշհեաղուա ցեղապեան իր լողի լն
տանիբովն իրեն ոցցելութեան կա զոյ, առոր Հա
մոր Ճամբարդութիւնը երկուսդ օրուան թողարք
Առհետուան շատ ցեղապեաններով եւ մեծամեծ
ներով երեցու, և զուզը մինչեւ Տավշիկը
տարաւ, ուր վրանի մը ոտկ Խստելով իրեն Աղա
Նիացի նաւի մը կողը պատեց, Խստակութեա
մ-ջ Պողին ժամացոցը տեսնելով, շատ զար
մանը ցոյցոց ու ձեւան առան կը զննէր եւ Ե
րեններուն կ'ըսէր թէ ասի կրնաց Խոսիլ, եւ եր
որ անոր դարձածութիւնն ալ խնցու, սկս
նոյնի փորր արև կաշէ:

Վանք բան պատրաստելու վերջը Անդունիքի
ին Առաքախի ծոցը թուողին և միւս կցիւնե

բան պայմանագրութեան ելան։ Օվհարիկ կղզւոյն ցե-
ղապեալ Գուգին շատ մեր ցուցոց, և իր ա-
մենին աղջկի պրուզներն ու բանվարելզէնները
տուր մելանին համար պարզեւ իրենից։ Տե-
ղացոյն հետ առաւտուրը շատ խաղողութեամբ
յառաջ կ'երթար, բայց տանյն նին յանկած
ցանք եւած աելքը մարդուն մէկը ձեռքը բիր
ժառանձ Գուգին վաս վազեց, ոցնոյեւ Ծրար-
մանն ալ, որն որ առնկ ժօղվելու համար անսառ
զայտն էր, աելացիր ծեծեցին և իր բաները
յափշակիցին։ Առ դեղքերուս համար աելքըն
ընակիչըրը շատ յաւ ցուցուցին և երբոր նշնոր
թագաւորին ակսուն ալ հասու, չև թէ միայն
բարձր ճայնիւ լացաւ, ոչ նաև իրը զինք բո-
լորովին Ընդդիաց ոչ էնարք յանձնել, և իրենց
հետ գործուած բաները փնտուիր, ելան։ Եթ համա-
տակներն ու զեցին աս բանս արկելել, բայց իր
քայլը զինքը լարայիրեց, ուստի բայրը կղզւոյն
եղերը ու զիւրը փնտուելին վերը, թագաւորին ու-
ղեց իրիւ պատանդ Ընդդիացոց նաւը զալ, ի-
րեն հետ եկաւ իր քոյլն ալ թէպէտեւ։ Իրեն մէկ
գուստորը լալով և երեսը խեցեմարթի կոունե-
րով միքառուիլով զինքն աս բանես կռազիր եւ
կեցընի։ Խացաւորը հանդարասութեամբ Ընդ-
դիացոց հետ կեսորուսն կերակուր ու տերէն վեր-
ցը նորէն յամոր հանուեցաւ, ուր որ իր հարիւ-
րէն առելի հպատակները զինքը ցնծալից ազո-
դակներով ընդունեցան։ Շուտ մը այնչափ խոզ
ու պասզ բերին, որ իրիս նաւոկ անմշապես
ըլցուեցան։ գործուած բաներէն միայն Ծրարմա-
նին որսի գորշընը ետ բերուեցաւ։

Ներկորդ օրը ճամփայ ելլայազ Հռուհամենէ հա-
ռան. Հոս Օմախ անուամբ տեղացիք մ'ուզեց իրենց
չետ եւրապա երթալ, և ինգիբրդն ընդունուեցաւ:
Ասիկոց ւըրոպա հասնելէն ևսեւ իր գործքը կազմիկ
խաղցրնել եր: Խոսքաւորեն, պանդսեն և որիշ
երեւելի անձնելիքներէ աղջկէ ընկանելութիւն դաւա:
Լուսոնի մէջ պայտէս զեղած ըլլալով ոյ, զիս
իր հայրենիքը մայզած չէր և մէծ անձկանօք իր
տեղը զառնալաւ. վզյրէննին կը սովուր. մին-
չեւ օք վերջադրէ շատ պարզենենիր առած հայր-
նիքը գործաւ:

◎ 俗語 · 俗文化 · 俗文化 ·

Раздел 1. Права и обязанности по работе с персоналом

Նշմէ անառաց սովորութիւններն ու գարման-
քը մասշիր աշխափ մը քննիլու ըլլանք ստունց
մէջ պղպղիսի գործութ թիւններ կը սեննելով ո-
րոնք խորհրդափ եւ խնացականութեամբ մը գոր-
ծուած էերեւան։ Արշափ որ աս սկսակ գործո-
վութիւններն իրաք հնացականութենիւ յատաշ և-
կամ չենք կրնար համարիլ, զանոնք ուրիշ զօրու-
թեան մը կընծայենք որն որ բնակուն ազգութեան
կանուանուի։ Աս զարութիւնն որ ու կրթա-
թեամբ եւ ոչ գործով կը սատուի, այլ անսու-
նցն բնութեան մէջ անկուած է, անոր իր ան-
հատ եւ իր սեսը որահելու հարկուոր եղած
բաներն ի գործ գնելու մզում կոմ զրդում կա-
տաց։ Աւսոյ բնական ալլութեան պարզ բնութեան
առուրը մը կամ կարողութիւն մըն է, որն որ ա-
մենեւին փոփոխութեան սակ չընուոր, եւ միշտ մի-
եւ նոյն սոսոհմանի մէջ կը մնայ։ Այս ծեած ա-
նառունք զանիկոյ նոյն կերպով ի գործ կը զնե-
ինչպէս շատ տարիներ ապրած եւ նոյն գործա-
զաթիւնը շատ անգամ կատարած անսասուն մը-
նորածին մեղուն անմիջապէս կը սկսի իր փեխտելով
շինել եւ նոյն գիրութեամբ եւ կատարելութեամբ
իր գործը գլուխ կը հանե ինչպէս մզուանցն

ամենէն չին բնակիչը ազնը կը կտորաք։
Վասնաց իրենց կերակրոք գտնելու և իրենց
քաղցին անցրնելու մողղ զօրումինն առ ազդումն
է։ Ամէն մէկ տեսակ անասնն իւ կերակրոյն մէջ
ընորութիւնն կընէ, թիւնուորէն ու վնասակարէն
կը զգո շանոյ, և իր մարտոց թեան յարմարը կը
մնատէ։ ոճնաց մորսիչ գործարանը խօսելու
համար, ոճանց այ մի համար կարօնած է, ու ո

